

Informacija pacientui apie anesteziją

Kontaktai:

Lietuvos Sveikatos Mokslų Universiteto ligoninė
Kauno Klinikos
Anesteziologijos klinika
Eivenių g. 2, LT-50009 Kaunas
Tel. (8 37) 326 221
El. Paštas: anesteziologijos.klinika@kaunoklinikos.lt
www.kaunoklinikos.lt

Rengėjai:

Aurimas Pečkauskas
Jomantė Mačiukūnaitė
Birutė Norbutaitė

Kas yra gydytojas anesteziologas?

Gydytojas anesteziologas yra chirurginėje operacijoje dalyvaujančių gydytojų komandos narys. Jis valdo priemones, kurios skirtos stebėti paciento gyvybines funkcijas. Anesteziologo pagrindinis tikslas - užtikrinti pacientų komfortą ir saugumą, priimti adekvačius sprendimus pasikeitus Jūsų būklei, pvz.: kvėpavimo dažniui, širdies ritmui ar arterinio kraujo spaudimui. Tai gydytojas, kuris atsakingas už visų operacijos ar procedūros metu vartojamų medikamentų skyrimą.

Ar svarbu susitikti su gydytoju anesteziologu prieš operaciją?

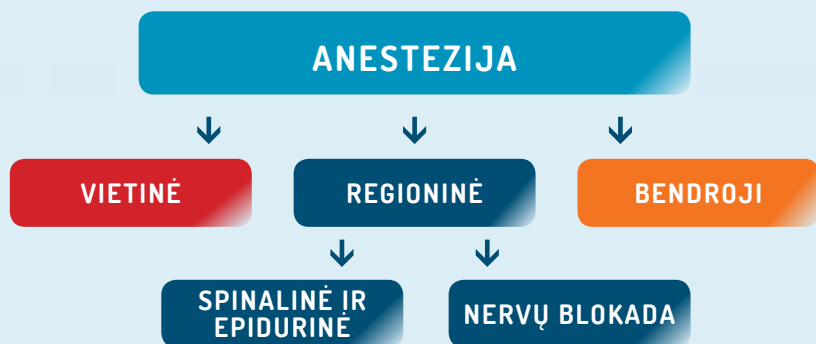
Žinoma!!! Anestezija ir operacija turi įtakos visam žmogaus organizmui. Todėl labai svarbu, kad gydytojas anesteziologas turėtų kuo daugiau informacijos ne tik apie pagrindinę Jūsų ligą, bet ir apie gretutinius susirgimus. Prieš operaciją, gydytojas anesteziologas atidžiai įvertins Jūsų būklę, taip pat paklaus apie vartojamus vaistus, prieš tai buvusias anestezijas/operacijas, žalingus įpročius (rūkymą, alkoholio, narkotinių preparatų vartojimą), buvusias alergines reakcijas.

Ką gydytojas anesteziologas darys operacijos metu?

Gydytojas anesteziologas yra atsakingas už Jūsų gyvybę bei komfortą prieš, per ir po operacijos. Operacijos metu gydytojas anesteziologas stebi ir užtikrina Jūsų gyvybinių funkcijų stabilumą (širdies susitraukimų dažnį, kraujospūdį, širdies ritmą, kūno temperatūrą ir kvėpavimo dažnį). Jis sprendžia klausimus, susijusius su skysčių ar kraujo pakaitalų skyrimu operacijos metu. Taip pat kai kurie pacientai gali sirgti ir kitomis gretutinėmis ligomis, tokiomis kaip cukrinis diabetas, širdies ir kraujagyslių ligos ar bronchinė astma. Apie šias ligas būtina informuoti gydytoją anesteziologą, kad jis galėtų pasirengti jas valdyti per operaciją ir iš karto po jos. Jūsų gydytojas anesteziologas adekvačiai atliks pilnavertį skausmo malšinimą tiek operacijos metu, tiek ir pooperaciniu ankstyvuojiu laikotarpiu. Jis gali skirti geriamuosius ar į veną leidžiamus vaistus, atlikti regioninę nervų blokadą, siekiant užtikrinti gerą ūminio skausmo valdymą ligoninėje.

Ar anestezija yra saugi?

Šiuolaikinė anesteziologija yra saugi, o rimtos anestezijos komplikacijos yra labai retos. Tačiau minimali anestezijos komplikacijų rizika, kaip ir kiekvienos intervencinės procedūros metu, išlieka. Galimos komplikacijos ir nepageidaujami anestetikų poveikiai bus aptarti su Jumis. Dažniausiai pasitaikantys, tačiau trumpalaikiai nepageidaujami vaistų poveikiai yra: pykinimas, vėmimas, galvos skausmas, odos niežulys, bloga bendra savijauta. Galimos bendrosios anestezijos komplikacijos, kurios nėra pavojingos gyvybei, tačiau sukelia diskomfortą: lūpų, liežuvio ar dantų sužalojimai, gerklės skausmas, šlapimo susilaikymas. Galimos regioninės anestezijos komplikacijos: po punkcijos išsivystantis galvos skausmas, trumpalaikis šlapimo susilaikymas, praeinantis paveiktos kūno dalies nutirpimas. Gyvybei grėsmingos anestezijos komplikacijos yra labai retos, dėl anestezijos miršta 5 iš vieno milijono operuotų pacientų. Vertėtų prisiminti, jog komplikacijų tikimybė padidėja sunkių būklių, vyresnio amžiaus pacientams, taip pat sudėtingų, didelės apimties (širdies, plaučių, galvos smegenų, žarnyno) ar skubių operacijų metu.

Anestezijos rūšys

Bendroji anestezija

Šnekamojoje kalboje „narkozė“ – vaistų sukeltas laikinas centrinės nervų sistemos slopinimas. Bendrosios anestezijos metu Jūs giliai miegate, nejaučiate skausmo, jūsų raumenys yra atsipalaidavę. Anestezija reikalinga tam, kad chirurgas galėtų operuoti, o Jūs operacijos metu nejustumėte jokie skausmo. Bendroji anestezija taikoma daugelio operacijų metu: širdies, plaučių, pilvo organų, galvos smegenų ir kt.

Kaip vyksta bendroji anestezija?

Atvykus į operacinę, Jus pasitinka anestezijos slaugytoja ir gydytojas anesteziologas, kurie pasiruošia gyvybinių funkcijų stebėjimui (pamatuoja arterinį kraujospūdį, stebi audinių įsotinimą deguonimi bei širdies veiklą) ir kateterizuoja kraujagyslę. Vaistai, sukeliantys bendrąją anesteziją yra švirkščiami į veną pro specialų kateterį. Gydytojui anesteziologui sušvirkštus vaistus Jūs užmiegate (per 1 min.) ir nieko nebejaučiate. Vėliau (operacijos metu) vaistai yra tiekiami dujų (anestetikų) pavidalu į plaučius pro kaukę ar specialų vamzdelį, kuris įvedamas į kvėpavimo takus pro burną. Kaukė ar vamzdelis prijungiamas prie aparato, kuris operacijos metu padeda Jums kvėpuoti ir tiekia dujas. Iš plaučių su krauju anestetikai patenka į galvos smegenis, slopina nervų sistemą ir sukelia reikiamą miego poveikį. Operacijos metu gydytojas anesteziologas visada yra šalia Jūsų. Įvairių priemonių pagalba jis stebi ir kontroliuoja Jūsų gyvybines funkcijas (kvėpavimo dažnį, kraujo įsotinimą deguonimi, širdies susitraukimų dažnį, širdies ritmą, kraujospūdį, temperatūrą). Baigiantis operacijai vaistų tiekimas yra nutraukiamas ir Jūs lėtai pradodate busti. Vamzdelis ar kaukė iš kvėpavimo takų pašalinama. Tik įsitikinęs, jog gyvybinės funkcijos stabilios, o prabudimas sklandus, gydytojas anesteziologas Jus nuveš į poanestezinę palatą.

Kaip pasiruošti anestezijai?

Bendrosios anestezijos metu skrandis turi būti tuščias. Anestezijos metu nuslopinamas apsauginis kosulio refleksas ir skrandžio turinys gali patekti į kvėpavimo takus ir pažeisti plaučius. Todėl šešias valandas prieš anesteziją nieko nevalgykite. Tuo metu galite gerti tik skaidrius skysčius - negazuotą vandenį, sultis be minkštimo, kavą ar arbatą be pieno. Likus 2 valandoms iki anestezijos nebegerkite ir skaidrių skysčių. Dėl nuolat vartojamų medikamentų išgėrimo tikslin-ga pasitarti su gydytoju anesteziologu.

Svarbu!

Po bendrosios anestezijos Jus stebės kvalifikuoti sveikatos priežiū-ros specialistai. Dažniausiai intensyvus stebėjimas poanestezinėje palatoje trunka kelias valandas, o vėliau Jūs perkeliamas į chirurgijos ar kitą skyrių. Nors po bendrosios anestezijos jaučiatės gerai, atmin-kite, jog 48 val. negalite vartoti alkoholio, rūkyti, vairuoti ar valdyti kitų mechanizmų, pasirašyti svarbių dokumentų.

Regioninė anestezija

Blokuoja skausmą ir kitus jutimus nuskausmintoje zonoje. Paveik-ta zona tampa nutirpusi, t.y. nejautri skausmui, temperatūros poky-čiams, negalėsite jos valdyti – judinti. Anestetikas yra suleidžiamas aplink didesnius nervus ar stuburo smegenis. Vietinio anestetiko injekcija atliekama steriliomis sąlygomis - kaip ir operacija. Vietinis anestetikas yra sušvirkščiamas po oda, siekiant sumažinti skausmin-gumą ir diskomfortą procedūros metu. Gydytojas anesteziologas lieps gulėti ramiai ir nejudėti. Operacijos metu bendroji nejautra ne visada būtina.

Gydytojas anesteziologas neleis pradėti operacijos tol, kol neįsitikins, kad operacinis plotas yra nuskausmintas.

Spinalinė ir epidurinė nejautra

Spinalinės nejautros metu vaistai sušvirkščiami vieną kartą į tarpą, kuris supa nugaros smegenis, todėl adatos dūris atliekamas apa-tinėje nugaros dalyje. Vaisto poveikis pasireiškia šilumos pojūčiu, vėliau tirpimu kol galiausiai išnyksta skausmo jautimas bei motorinė kojų funkcija.

Epidurinė nejautra labai panaši į spinalinę, tačiau ji gali būti tęsia-ma ir pooperaciniu laikotarpiu, nes jos metu įkišamas kateteris, kurį gydytojas anesteziologas gali pašalinti operacijos pabaigoje arba palikti dar kelioms valandoms ar dienoms. Pro kateterį leidžiami me-dikamentai malšinantys skausmą.

Nervų blokados

Kai regioninės anestezijos metu suleidžiama anestetiko šalia nervo ar nervų grupės, pavyzdžiui, rankoje ar kojoje - tai vadinama «nervų blokada». Anestetikai pradedami švirkšti prieš operaciją operaci-nėje. Nervų blokados taip pat yra naudingos skausmui malšinti po operacijos. Plotas, kuriame vyko procedūra liks nutirpęs net keletą valandų. Nervo blokados gali būti naudojamos, rankų ar kojų, kaklo arterijų ar pilvo operacijoms. Jeigu nervų blokada naudojama papil-domai skausmui malšinti - bendroji nejautra operacijos metu visada bus būtina.

Jūsų gydytojas anesteziologas ir gydytojas chirurgas bendradarbiaudami nustato, kokio tipo anestezija tinkamiausia būtent Jums. Anestezijos tipas priklausys nuo daugelio veiksnių ir bus aptartas su Jumis iki operacijos.

